

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

ESÉLYTEREMTŐ ÓVODA

Oktatási Hivatal - EFOP-3.1.3-16-2016-00001 „Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések támogatása” projekt

ESÉLY CSIP-CSIRIP

ÓVODAI MAGAZIN

Belső használatra!

III. évfolyam 6. szám

Tartalom

Projekt hírek	2
Bevezető	2
Általános elégedettség	3
Az EFOP-3.1.3-16-2016-00001 projekt számokban	5
Kitüntetés	7
Visszajelzések	7
Kultúrprogram	7
Fórumvezetők és kontaktórák szakértők	11
Robotika	12
Meseterápia	13
Riport – a projekt egy polgármester szemével	14
Óvodapedagógusok tollából	17
Esélyteremtő óvoda projekt – a nagy ajándék	17
Hatások és változások	20
Az esélyteremtő összefogás hatása a berekböszörményi óvodában	23
Rendhagyó találkozó Tiszakesziben	26
Tiszapüspöki óvodások, akikre büszkék vagyunk	27
„Tök-jó” nap – kicsit másképp	28
Rendhagyó Anyák napi műsor	29
Konzulensek tollából	34
Mi magunk legyünk a változás!	34
Megismételhetetlen élményem, örök emlékem	37

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Projekt hírek

Bevezető

Kedves Olvasó!

Elérkeztünk magazinunk zárószámához, ahogy az Esélyteremtő óvoda projekt is hamarosan véget ér. A három év alatt a CsipCsirip 19 alkalommal jelent meg. Köszönet az írások szerzőinek és köszönet az olvasóknak az érdeklődésükért, ami életben tartotta ezt a belső kiadványt. A tartalom idővel változott, az óvodák bemutatkozása mellett egyre több lett a projekthír, külön rovatban szólaltak a meg a konzulensek. Örömmel adtunk lehetőséget szakmai tapasztalatok megosztására és szívesen közültünk az esélyteremtő pedagógiához kapcsolódó szakmai cikkeket.

Ahogy a programok, események sűrűsödtek, érkezni kezdtek a visszajelző vélemények is. Utolsó számunk egy ilyen visszatekintés, melyben megszólalnak a kulturális programok előadói, workshopok foglalkozásvezetői, szakmai fórumok vezetői és a fenntartókat képviselő polgármester. Az együttműködő óvodapedagógusok és konzulensek is többnyire saját élményeiket osztják meg.

Köszönet az együttműködésért.

Az utolsó háromnegyed év mindannyiunknak nagyon nehéz volt, különösen azért, mert a mi projektünk az együttműködésen és a személyes találkozásokon alapul. Ez hiányzott a legjobban. A nehezítő körülmények ellenére a projekt eltervezett programjai szinte maradéktalanul megvalósultak. Minden gyermek kulturális programot sikerült megtartanunk, hálásak vagyunk minden szervezőnek és résztvevőnek.

Bízunk abban, hogy a projekt nem tűnik el nyomtalanul. Az itt szerzett szakmai tapasztalatok hatása érezhető lesz a pedagógiai munkában. Hisszük, hogy a személyes kapcsolatok sem szakadnak meg teljesen. Reméljük, valamennyien megőrizzük magunkban egy-egy olyan élményt, amire sok év múlva is jó lesz visszagondolni.

Búcsúzunk:

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Általános elégedettség

A hatásvizsgálati tanulmány közreműködők véleményére alapozva értékelte a projekt tevékenységét. A teljes tanulmány 2020. júniusban valamennyi pedagógus és konzulens számára elérhető volt a közös online felületen (konzulenseink ez év november végéig férhetnek hozzá az *Óvodapedagógus* mappában, a *Megosztott szakmai dokumentumok* között). Utolsó magazinunk témája az **összegzés és a visszatekintés**, ennek jegyében emeltük ki a tanulmány általános elégedettségét bemutató fejezetét.

Általános elégedettség (részlet a Hatásvizsgálati tanulmányból)

A projekt működését és annak eredményességét az óvodapedagógusok és a konzulensek munkája határozta meg, ebből következően a kérdőíves felmérés az ő általános projekt iránti elégedettségüket vizsgálta. A hálózati működés régiós egységekre épült, így az összesített adatok ebben a területi bontásban kerültek bemutatásra.

Fontos megjegyezni, hogy a *teljes konzulensi kör*, 89 fő kitöltötte az elégedettség kérdőívet.

Általános elégedettség								
KONZULENS	1	2	3	4	5	6	Összes	Átlag
Régió	db	db	db	db	db	db	db	
Alföld					5	10	15	5,67
Borsod-Abaúj-Zemplén					6	10	16	5,63
Dunántúl					5	14	19	5,74
Hajdú-Bihar					5	5	10	5,50
Nógrád-Heves					1	10	11	5,91
Szabolcs-Szatmár-Bereg				2	1	15	18	5,72
Összesen				2	23	64	89	5,70

A hatos skálán mért elégedettségi mutató a konzulensek körében *minden területi egységben 5,50 pont érték, vagy azon feletti*. A legmagasabb a Nógrád-Heves régióban. Az összesített adatok alapján 4-es érték csak egy régióban és két esetben fordult elő. *A legmagasabb 6-os pontértékkel a válaszadók 72%-a fejezte ki elégedettségét.*

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Általános elégedettség										
ÓVODAPEDAGÓGUS	Összesen Óvoda-pedagógus							Összes		
Régió	fő	db	db	db	db	db	db	db	%	Átlag
Alföld	166		1	8	25	57	44	135	81,33%	5,00
Borsod-Abaúj-Zemplén	203			5	24	77	53	159	78,33%	5,12
Dunántúl	189		1	13	37	59	36	146	77,25%	4,79
Hajdú-Bihar	141			5	22	38	48	113	80,14%	5,14
Nógrád-Heves	124			2	13	57	46	118	95,16%	5,25
Szabolcs-Szatmár-Bereg	228		1	6	22	82	101	212	92,98%	5,30
Összesen	1051		3	39	143	370	328	883	84,02%	5,11

Az óvodapedagógusok 84 %-a töltötte ki a kérdőívet, a legnagyobb arányban Nógrád-Heves régióból 95 % felett és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből, 93 %, a legkevesebben a dunántúliak, 77 %, és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyébe, 78 %, tartozók válaszoltak.

Az átlag pontérték az óvodapedagógusok körében 5,00 pont feletti, de 0,6 ponttal alacsonyabb a konzulensek összesített értékmutatójánál. A rendelkezésre álló adatok alapján a legalacsonyabb pontértéket a dunántúli óvodapedagógusok adták, a legmagasabbat a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyébe tartozók. Az értékelési adatok megoszlása, lényegesen nagyobb szóródást mutat, mint a konzulenseké. A válaszadók közül 3 fő 2-es értéket adott. A legtöbben, a válaszadók 42 %-a 5-ös ponttal jelölte az általános elégedettségét. A legmagasabb elégedettséget a kérdőívet kitöltő óvodapedagógusok 37 %-a adott.

Összességében megállapítható, hogy az óvodapedagógusok 79 %-a nagy mértékben elégedett volt a projekt tevékenységével.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Az EFOP-3.1.3-16-2016-00001 projekt számokban

A projekt pénzügyi forrásairól eddig ritkán beszéltünk. Az összegzés a tájékoztatás szándékával készült, azoknak a támogatásoknak, szolgáltatásoknak a költségeit tartalmazza, melyek közvetlenül az óvodapedagógusokhoz és az óvodákhoz jutottak.

A projekt végéhez közeledve már pontos számokat tudunk mondani a projekt időszaka alatt megvalósított hátránykompenzáló tevékenységekhez kapcsolódó költségekről, ezek az alábbiak:

Célcsoport képzési és utazási költsége:

2017 szeptemberétől kezdődött meg az Óvodai esélyteremtő intézményfejlesztési program és eszközrendszer elnevezésű képzés lebonyolítása 1.100 óvodapedagógus részére. A képzéseken végül 1.143 óvodapedagógus vett részt ingyenesen, költséget a projekt finanszírozta, melynek összege: 46.952.653 Ft.

A képzésekhez kapcsolódóan felmerült még utazási költség; 543 db beküldött utazáshoz kapcsolódó dokumentáció került feldolgozásra és kifizetésre, ezeknek költsége: 4.908.278 Ft.

Óvodapedagógusok, konzulensek, anyanyelvi dajkák:

2018 januárjától felvételre került 1.100 fő óvodapedagógus 2020.06.30-ig. Számuk folyamatosan változott, a teljes időszakra kifizetett bérköltségük összege: 1.198.685.602 Ft.

2018 januárjától felvételre került 89 fő konzulens munkaviszonyuk 2020.11.30-ig tart. A teljes időszak bérköltsége: 693.287.141 Ft.

2018 márciusától 25 fő, 2018 októberétől újabb 40 fő anyanyelvi dajka foglalkoztatására volt lehetőség egészen 2020.11.30-ig. Az ő bérköltségük összesen: 346.951.168 Ft.

Egyéni- és csoportos fejlesztőeszközök:

2019 márciusától folyamatosan kerültek kiszállításra egyéni fejlesztő eszközök: az óvodai esélyteremtő foglalkozások és napi nevelő tevékenység megvalósításhoz a bevont intézményekbe, valamint csoportos fejlesztőeszközök, a korszerű, az adott óvoda gyermekek sajátosságait is szem előtt tartó és az óvodai fejlesztő program, nevelés eredményességéhez szükséges tárgyi feltételek, eszközök.

Az egyéni fejlesztő eszközök költsége 113.257.790 Ft, csoportos fejlesztőeszközöké: 227.610.903 Ft.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Programszolgáltatás, személyszállítás:

2019 márciusától 2020 szeptemberéig valósultak meg az élményszerző kulturális programok (150 db), kirándulások, melyekre az eljutást külön autóbusszokkal biztosítottuk. A programszolgáltatások költsége: 43.451.600 Ft, a személyszállítás költsége: 87.121.010 Ft volt.

Robotika, meseterápia:

2020 januárjától indultak el a Robotika és Meseterápia programok.

Mindkét témában megszerveztünk 20-20 óvodában egyenként 6 foglalkozást gyermekek részvételével, 6 konzultációt az óvodapedagógusoknak, továbbá egy-egy nevelőtestületi műhelyfoglalkozást. A programokat témánként 10-10 workshop egészítette ki, amelyekre a környékbeli óvodákból is jelentkezhetnek érdeklődők.

Robotika költsége: 17.145.000 Ft, Meseterápia: 13.800.000 Ft

Pedagógiai szükséglet szerinti egyéni fejlesztés:

A projektbe bevont óvodákban a pedagógiai szükséglet szerinti fejlesztést szakértők támogatták.

Egy-egy pedagógiai szakértői fórumra több óvoda pedagógusai kaptak meghívást.

5 témában 184 szakmai fórumot szerveztünk. Remélhetőleg december közepéig a betervezett 35. 714 intézményi kontaktórárt is sikerül maradéktalanul felhasználni.

Pedagógiai fejlesztő fórumok és pedagógiai szükséglet szerinti fejlesztő folyamat szakértői kontaktórák támogatásának költsége: 208.293.140 Ft.

Kiegészítő tréningek: 38.292.786 Ft.

A projekt kezdete óta a projekt költségvetése 15-ször került módosításra. A módosítások mindig a kialakult helyzetekhez, a felmerülő igények, problémák megoldásához készültek. Bár sokszor több hónapot vett igénybe egy-egy módosítás elfogadtatása, de azt gondolom, hogy végül minden verejték megérte, hisz a támogatás a projekt céljával összhangban oda került, ahová kellett.

Krajcsír Borbála
pénzügyi vezető

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Kitüntetés

Erdős Imréné a Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda nyugalmazott óvodavezetőjének, Brunszvik-díjas óvodapedagógusnak, projektünk konzulensének több évtizedes kiemelkedő munkáját a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlése **Maróthi György-díjjal** ismerte el. **Gratulálunk kedves Marika!**

Visszajelzések

Kultúrprogram

BonBon Matiné – előadások: „Állati zenék”, „Ludas Matyi”, „Párnafehlő”, „Adorján tortája”
Ez a programsorozat sok mindenben megerősített minket. Egyrészt abban, milyen *szereksékek vagyunk*, hogy ezzel foglalkozhatunk, hiszen a gyerekek mindig jófejek, mindegy hol és milyen körülmények között találkozunk velük. Nyitottak, érdeklődőek és tettere készek – mindent tudnak, ami az élethez szükséges! Másrészt *fantasztikus volt látni azt a szeretetet és szakértelmet, amivel a pedagógusok minden nehézség ellenére feléjük fordulnak*. Nagyon sok olyan élményünk volt, ahol azt láttuk, ez az **emberség** az, ami minden lehetetlenség ellenére működésben tartja a dolgokat. Harmadrészt öröm volt megtapasztalni, hogy egy ilyen nagyszabású és **fontos projekt még a pandémia ellenére is** tud flottul működni. Hogy vannak olyan *elhivatott emberek, akik a háttérben maradva, másokért dolgozva abban lelik az örömeiket, hogy örömet tudnak szerezni*. Köszönjük, hogy részt vehettünk benne, reméljük lesz folytatása! Ha másképp nem, a gyerekek szívében.

Köszönünk még egyszer mindent!

Tarr Ferenc

Ügyvezető – BonBon Matiné

Magyar Népmese Színház – előadások: „Aranyszőrű bárány”, „Kóró és a kismadár”

A Magyar Népmese Színház számára nagy öröm volt, hogy részt vehetett az Oktatási Hivatal programjában. Tapasztalatból tudjuk, hogy hátrányos helyzetű gyerekekhez csak támogatott projekt keretében juthat el egy társulat. Ezek az alkalmak mindig különlegesek, mert a résztvevő gyerekeknek – kevés kivétellel – ez az első találkozásuk a színházzal.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Ezért nagyon várják, nagyon nyitottak és igen együttműködőek az előadás során. Mivel mi kifejezetten arra törekszünk, hogy a gyerekek ne csak nézzék, de részt is vegyenek a játékban – a közvetlen kapcsolat során az ő fantáziájuk is számít –, ez igen mély nyomot hagy a gyerekekben, hiszen ők is létrehozói az előadásnak. A mi jutalmunk a sok remek együttlét, mely során mi is gazdagodtunk, és tapasztalatainkat reméljük hogy kamatoztatni tudjuk az elkövetkezendő előadásainkban.

Üdvözlettel:

Zanotta Veronika

HolddalaNap Zenekar – előadás: „Dana-Dana Dandala”

A HolddalaNap Zenekar nevében is szeretném megköszönni ezt a csodálatos lehetőséget, hogy az ország ennyi sarkában találkozhattunk a csillogó szemű kicsikkel!

Hihetetlen **nyitottak** voltak a gyerekek, s **zeneileg sokszor feltűnően ügyesek!**

Minden előadás végén (még a vírus előtti időszakban) személyes kézfogással és mosollyal búcsúztunk el az ajtóban minden egyes gyermektől: **óriási élmény volt** ennyi, rejtett helyeken lakó kicsivel találkozni!

Az óvodapedagógusok előtt pedig le a kalappal! Kérem, tolmácsolják felénk legnagyobb tiszteletünket!

Volt alkalmunk beszélgetni is több óvó nénivel, óvodavezetővel: **hihetetlen áldozatos, kreatív, fáradhatatlan, nemes lelkű embereket** ismerhettünk meg e programnak köszönhetően!

Mi ennek a pályázatnak a kedvéért egy külön műsort fejlesztettünk ki, mely olyan jól sikerült, hogy lemezt tervezünk készíteni belőle! Külön köszönjük ezt az *inspirációt*: Önök nélkül/Nélkületek ez a műsor lehet, hogy nem jött volna létre!

Köszönjük a pályázat lebonyolításában is a *nagy segítőkézséget, rugalmasságot, a hősiességet*! Bármikor szívesen folytatnánk: csodálatos lehetőség volt!

Reménykedjünk a jobb időkben, addig is jó egészséget kívánunk szeretettel mindenkinek!

Szeretettel, köszönettel a lehetőségért:

Gulyás Anna

a HolddalaNap Zenekar vezetője

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

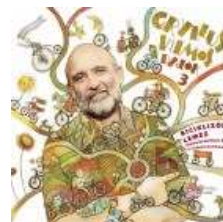
Gryllus Vilmos – előadás: „*Dalok, mesék, hangszerek*”

14 előadást tartottam a sorozat keretében olyan óvodásoknak – és persze pedagógusoknak –, akik talán még sose voltak koncerten vagy színházban, akikkel még sose találkoztam. Hogy miben voltak mások ezek a műsorok a szokásosnál? Igazából semmiben. De talán a *gyerekekben nagyobb volt a várakozás, a megilletődöttség*. Talán kevésbé ismerték a dalokat, de amit már tudtak, azt ugyanúgy énekelték, amit meg nem tudtak, hamar megtanulták. Talán *nagyobb áhítattal*, néma csöndben hallgatták a csellón az Esti dalt. Talán jobban elámultak, amikor megszólalt a doromb. És biztos, hogy a koncert után a szokásosnál még mosolygósabban búcsúzkodtunk, integettünk egymásnak az ajtóban. Viszontlátásra – mondtuk, és komolyan is gondoltuk.

Soha jobb közönséget nem kívánnék magamnak! Köszönöm mindenkinek, aki segített, hogy ezek a találkozások létrejöhessenek.

Szeretettel és üdvözléssel:

Gryllus Vilmos
zenész, előadóművész, zeneszerző

Maszk Bábszínház – előadások: „*Nyakigláb, Csupaháj és Málészáj*”, „*Betlehemi történet*”

A Maszk Bábszínház több mint 25 éve, már kezdetektől azt tartotta szem előtt, hogy olyan településekre is vigyünk színvonalas előadásokat, ahol a nézők ritkábban jutnak színházi élményhez. Ezért is örültünk az Oktatási Hivatal pályázatának, hiszen így segítséget kaptunk ilyen előadások megvalósítására, levették rólunk az adminisztrációs és szervezési feladatok nagy részét, ezért jobban a munkánkra koncentrálhattunk. El kell mondanunk, hogy bár sok ezer előadás, és több mint 900 000 néző előtt dolgoztunk már, de **élmény volt most olyan gyerekeknek játszani, akik életükben először voltak színházban**. Azt tapasztaltuk, hogy végig figyelmesen, csöndben és örömmel nézték végig az előadást. Ez a közös munka biztosan hozzájárult egy kicsit ahhoz, hogy a mindennapok gondjaiból (amely a gyerekeknél is megvan nem csak a felnőtteknél) kiszakadjanak, és tartalmas elfoglaltságban legyen részük.

Köszönjük a figyelmet és a segítséget!

Havas Zsolt és Edina – Maszk Bábszínház

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

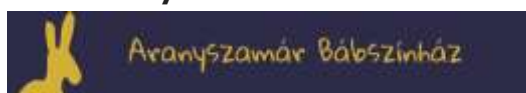
E-mail: info@oh.gov.hu

Aranyszamár Bábszínház – előadás: „Erdők könyve”

Az AranySzamár Színház számára mindig is fontos volt a hátrányos helyzetű gyermekek színházi felzárkóztatása. Ezért is voltunk roppant hálásak, hogy közös együttműködésbe foghattunk az Oktatási Hivatallal, ahol *olyan gyermekek arcára csalhattunk mosolyt, akiknek a színház öröme egyébként nem adatna meg.* Az Oktatási Hivatallal kötött szerződésünk alapján 2019-ben 7 helyszínen, több mint **1400 gyermeknek** nyújthattunk első színházi élményt. A program és maga az együttműködés is gördülékenyen működött, így 2020-ban is folytatódott az előadássorozat, további 5 helyszínen. *Nagyon köszönjük minden a helyszínen segítő, illetve a háttérből folyamatosan támogató kolléga munkáját.* Köszönjük a lehetőséget:

Aranyszamár Bábszínház

Holdvilág Kamaraszínház – előadások: „Rémusz bácsi”, „Lány a sárkányhajóban”, „Télapó gyere már!”

Köszönjük a lehetőséget és a *sok segítséget*, amit az EFOP pályázattal kapcsolatban kaptunk Önöktől. Biztos ennek is volt köszönhető a program sikere, s hogy minden meghirdetett előadást meg tudtuk tartani!

Jó volt átélni a szeretetet, s azt az örömet, amit az ország különböző pontjain tapasztaltunk azoktól a gyerekektől, akiknek mi mutathattuk meg a színház csodáját.

Üdvözlettel:

Koltai Judit

művészeti vezető, az egyesület elnöke

Mórocz Adrienn – előadások: „Boribon muzsikál”

Fantasztikus élmény volt a sok csillogó szempár. Hogy azt kérdezték a koncert végén, *mikor jövünk újra.* A sok ölelés, amit kaptam, feltöltött szeretettel. A kedvenc kérdésem többször is elhangzott: „Hogy hívnak? Leszel a barátom?” Boribonnal új barátokat szereztünk.

Köszönjük!

Mórocz Adrienn
színésznő, bábszínésznő

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Fórumvezetők és kontaktórás szakértők

Mozgásfejlesztő kontaktórás szakértő

Bács-Kiskun, Békés, Csongrád-Csanád, Jász-Nagykun-Szolnok megye

Nagyon örülök, hogy részese lehetek ennek a programnak, mert olyan településekre is eljutottam, ahol eddig még sohasem jártam. Egy kis betekintést nyerhettem a kistelepülési óvodák életébe, mindennapjaikba, új ismeretségeket kötöttem, *szakmai és emberi kapcsolatokat* sikerült kialakítanom. Igyekeztem tudásomat, szakmai tapasztalataimat megosztani, és közben én magam is sokat tanultam a kollégáimtól, kiváló szakemberekkel találkoztam. Ezt a tudás- és kapcsolattáramat reményeim szerint szaktanácsadói munkám során a továbbiakban is tudom majd hasznosítani. Hálásan köszönöm a lehetőséget!

Mentálhigiénés kontaktórás szakértő

Baranya megye

A projekt szakmai munkájában való részvételt nagyon élveztem, örültem, hogy megismerkedhettem az óvodák vezetőivel és az óvodapedagógusokkal. Együttműködőek voltak és megegyeztünk abban, hogy a kapcsolatot erősíteni kívánjuk a mentálhigiéné területén. A kontaktórákon megbeszélt és kiegészítésként pluszban kért témákról részletes segédanyagokat állítottam össze, azokat e-mailben elküldtem az óvodák részére, mely anyagokat nagyon hasznosnak tartottak az óvodapedagógusok. A beszélgetések során felmerült *kiegészítő megelőző program* megtartása, illetve szülők érzékenyítése a mentálhigiéné témája iránt szülői értekezleten. A projekt óta az óvónők nyitottabbak, rendszeresen telefonálnak, tartjuk a kapcsolatot, problémákat beszélünk meg, tanácsokat adok.

Szociálpedagógus fórumvezető és kontaktórás szakértő

Somogy és Baranya megye

Pozitív tapasztalatom az óvodákban dolgozó vezetők, óvónők kedves, empatikus személyisége, gyermekszerető, lelkes, odaadó munkájuk. Szívesen fogadták a szakmai munkájukhoz nyújtott segítséget, nagyon *nyitottak voltak új dolgokra, ismereteik megújítására, bővítésére*. Nagy gondot fordítanak intézményük és annak környezetének rendben tartására, csinosítására, eszközparkjaik lehetőség szerinti bővítésére. A szülők irányába nyitottak, konfliktushelyzetben kompromisszumkészek. Mindemellett a vidéki óvodák óvónői létszámhiánya többletletterhet jelent a jelenleg dolgozó kollégáknak.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Legáltalánosabb problémának látom, hogy az óvónők „magányosak” eseteik kapcsán, így **a társintézményekkel a segítő kapcsolat kialakítása, a rendszeres kapcsolattartás és szupervízió fontossága domináns**, ezért erre nagy hangsúly tevődött a kontaktórák kapcsán.

Robotika

Robotika foglalkozásvezető

Robotika óvodásoknak – programok: foglalkozások gyermekekkel, workshopok

Jó volt látni a kollégák döbbenetét, hogy mennyire elragadó és munkára fogható eszközök a padlórobotok. Továbbá azt is jó volt tapasztalni, hogy nemcsak a gyerekek, hanem az óvodapedagógusok is gyorsan elsajátították a kezelési ismereteket.

Nyilván a felnőttekben több a feszültség és a szorongás egy új technikai eszköz első használata során. *Sikerült lebontani azt a falat*, ami arra épült, hogy „biztosan nagyon bonyolult és használhatatlan lesz ez nekünk”.

Már a foglalkozásokon igyekeztünk bevonni az óvodapedagógusokat, és a végére *nagyon aktív* módon tudtak közreműködni.

Az óvoda gyermekek fejlesztésében elsődleges szempont a játékos tanítás, fejlesztés. Amikor egy roboteszközt bemutatunk a gyerekeknek, egy olyan *belső motivációs bázist* tudunk aktiválni, mely hagyományos eszközökkel csak nehezen mozgósítható.

Bármilyen gyermeket könnyedén motiválhatunk egy kedves, esetleg beszélő padlórobottal. A robotok segítségével a különböző feladatokon keresztül a gyerekek játszva tanulják meg a robotika és a kódolás alapjait.

Nagyon sok módszertani ötlettel támogattak az óvodapedagógusok, ami még sikeresebbé teszi majd a mi munkánkat is. Köszönjük a támogatásukat és kívánjuk, hogy mihamarabb tudják a padlórobotokat használni a foglalkozásaik során.

Vígvári György

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Meseterápia

Meseterápia foglalkozásvezetők

Meseterápia óvodásoknak – programok: foglalkozások hátrányos helyzetű gyermekek és pedagógusai számára, workshopok

Az elmúlt 15 évben a **„MesÉd”** (Mesélő Édesanyák) projekten keresztül örömmel foglalkoztam hátrányos helyzetű anyukákkal.

Azonban ez a projekt volt az *első* olyan tapasztalatom, amelyben a *Meseterápia módszert* óvodában alkalmazhattuk gyerekekkel, pedagógusokkal és esetenként szülők bevonásával. Úgy érzem, mindez nagyon értékes és kellemes élmény volt minden érintett számára.

A mesében mindig rejlik egyfajta **varázslat**, ami össze tudja hozni a szíveket, függetlenül attól, hogy milyen háttérű vagy milyen korú a résztvevő. A MesÉd módszertanban a történeteket újfajta *interaktív* módon alkalmazzuk, ami a gondolkodást és a szívet egyenlő arányban ragadja meg. Békés hangulatban a pedagógus és a szülő is mesélhet a gyerekeknek. A **könyvek inspirálásával és a közös gondolkodás** segítségével kialakul egy olyan jó légkör, amely egyúttal előkészíti a tanuláshoz szükséges motivációt, mindeközben sok örömet okozva a gyermeknek.

*Nagyon szépen köszönöm a résztvevő óvodák dolgozóinak együttműködését. Jó volt érezni, hogy mindenhol szívesen fogadtak. Ezúton is szeretném megerősíteni, hogy **társadalmunkban az ő munkájuk az egyik legfontosabb és egyben az egyik legnehezebb is.** Nagyon örülök, hogy megismerkedhettem velük, és veletek – a program szervezőivel. Folytassátok továbbra is!*

Switzer Furugh szociológus, interkulturális oktató és terapeuta

A MesÉd projekt alapítója

Ezúton is szeretném **megköszönni a helyszínt biztosító óvodáknak** a *„Meseterápia óvodásoknak”* program befogadását, együttműködésüket és pozitív hozzáállásukat.

Az óvodapedagógusok a gyerekekkel való professzionális foglalkozásokon túl, *a szülőkkel is tudtak együtt dolgozni, sírni, nevetni.* Megismerték a valódi élethelyzetüket, identitásukat. Láttam a **foglalkozások hatására történő változást**, és ez számomra is nagyon inspiráló volt.

Nemcsak a programot látták szívesen, hanem *emberileg és szakmailag* is elfogadtak engem, mint roma nőt. A programot követően tovább gondolták a meseterápia óvodai

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

lehetőségeit, és megfogalmazták, hogy szeretnék azt alkalmazni.

Jó volt látni nyitottságukat és azt a szeretetet, amivel munkájukat végzik.

Erősné Balogh Szilvia

MesÉd tréner

Riport – a projekt egy polgármester szemével

„Az egykori Ecsedi-láp határán, néhány kilométerre a Bátorligeti-ösláptól, Mátészalka tözsomszedságában, ott, ahol a nyírségi homok belevész az Ecsedi-ládba, a Kraszna bal partján húzódik meg **Nyírcsaholy**, a Csonka Szatmár-vármegyei kis település. Fényes Elek így ír róla: „Roppant határ a homokos dombokból, völgyekből, ligetes erdőkből, rétekből áll, s rozst bőven terem; lápjában sok nádat vágthat.” A fentiekből kitűnik, hogy a település egyik része a Nyírséghez, másik része az egykori Ecsedi-láphoz tartozik. A kettő közötti határvonalat a falu főutcája képezi” – olvashatjuk a falu honlapján.

A falu **polgármestere Magyar Csabáné**. A vele készült riportban szeretném megvilágítani a projektünket egy polgármester szemével.

„Kedves Polgármester Asszony!

Hogyan ismerkedett meg az EFOP-3.1.3 esélyteremtő projekttel?

Óvodánk intézményvezetője keresett meg a pályázati lehetőséggel, és az abban rejlő lehetőségeket felismerve, pozitív várakozással néztünk elébe. A projekt olyan elemeket tartalmazott, amelyeknek *több alkalommal településünk adott helyszínt*, ezeken a programokon, nem szakemberként ugyan, de örömmel vettem részt.

Mit profitált ebből az önkormányzatuk által fenntartott Hétszínvirág Óvoda?

Az eszközök fejlesztésén túl olyan *kapcsolati tőkére* tett szert az intézmény, amely a közösség építését, szakmai megerősítést, iránymutatást képvisel számukra.

Mi a véleménye arról, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek életét befolyásolta-e és milyen mértékben a projekt, van-e erről tudomása?

Véleményem szerint nagymértékben befolyásolta, hiszen a projekt keretein belül szakemberek – logopédus, mentálhigiénés szakember – segítségével *nagyobb szakmai rálátást, újszerű módszereket* ismerhettek meg a dolgozók, fokozott figyelemmel a gyermekek közösségbe való beilleszkedésére, az iskolára való felkészülésre, az ebből adódó nehézségek kiküszöbölésére.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

A projektnek köszönhetően olyan *programokat* szerveztek gyermekeink számára, amelyek a kultúra megismerésére, szeretetére, fejlesztésére irányultak. Ismerve a családok szociális körülményeit, ez utóbbi nagyon fontos véleményem szerint, mert ezek a gyerekek korlátozott anyagi lehetőségeik miatt sem tudtak volna például színházi látogatásban részt venni szüleikkel.

Mennyire elkötelezett Ön, a fenntartó és az intézmény a HHH gyermekek segítésében?

Kiemelten fontosnak tartom a településen élő hátrányos helyzetű családok segítségét, nem csupán életminőségi szempontból, hanem intézményi szinten igyekszünk az ide járó gyerekek mentális, pszichés, testi és tudati fejlődésére is fokozott figyelmet fordítani, hiszen az *innen felcseperedő gyerekek jelentik településünk jövőjét*. A gyerekek talán óvodás korban a legfogékonyabbak az új ismeretek befogadására, és rajtuk keresztül – jó tapasztalatokkal gyarapodva, jó példát látva – *szüleikre, testvéreikre, szűk családi környezetükre is hatással vannak*. Az itt dolgozó óvodapedagógusok napi szinten bizonyítják azt, hogy azon túl, hogy jó szakemberek, igyekeznek minden gyermek számára *szeretetteljes, gondoskodó légkört* kialakítani, amely nagyban befolyásolja a gyerekek holisztikus fejlődését.

Volt-e saját élménye a projekten belül, ami Önt is megragadta?

Több jó élményem is volt, hiszen minden alkalommal meghívást kapok az intézmény programjaira, eseményeire, melyeken örömmel veszek részt. Egyik legmeghatározóbb élményem a **szakmai műhelymunka** volt, melyet a térség óvodapedagógusai számára szervezett az intézmény vezetője. Ezen a programon szakmai eszmecsere zajlott a pedagógusok között, és belelátva más óvodák életébe, egy interaktív, kötetlen beszélgetés alakult ki, amely számomra, településvezetőként is gyümölcsöző volt.

Mennyire tartotta hasznosnak az ott szerzett információkat?

A projekt hozadéka egyértelműen pozitív volt, több szempontból is. A gyerekek fejlődésén túl óvodapedagógusaink is kamatoztathatják a szakmai napok, műhelymunkák alkalmával szerzett tudást.

Mi az, amit szeretne kiemelni, ami a projekt hozadéka és a falu hosszú távú tervezésébe is beigazítható?

Számomra a projekt legnagyobb hozadéka az volt, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programunk gyakorlati szinten szerzett tapasztalatokkal gyarapodott. Jó példákat látva, az

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

onnan szerzett ismereteket beilleszthetjük településünk életébe, fejlesztve, erősítve ezzel közösségi életünket.

Köszönöm Polgármester Asszony válaszait!”

A polgármester és a jegyző részt vesz a projektünk csoportos találkozásán.

Érzékenyítő játékos előadáson is jelen vannak.

Anyák napján természetes, hogy velünk vannak a település vezetői.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

A nevelési év zárására a Polgármester Asszony ajándékot hozott a ballagó gyerekeknek.

Bartkuné Angyal Ibolya
konzulens

Óvodapedagógusok tollából

Esélyteremtő óvoda projekt – a nagy ajándék

Kis óvoda a település szélén, messze mindentől. Egy másik, nagyobb, de közel a telephez. Egy a belvárosban, lakótelepi környezetben, ahova betelepültek a romák.

Egyik sem túl vonzó hely egy *pályakezdő* óvodapedagógus számára, hacsak nem kifejezetten azért választotta ezt a hivatást, hogy olyan gyerekeken és családokon segítsen, akik hátrányból startolnak. Mert itt dolgozni egy *misszió*, egy *küldetés*, ezt mindenki tudja, aki igent mond a feladatra.

Ezekben az óvodákban munkálkodni nap mint nap igazi kihívás, *speciális ismereteket kíván tőlünk, több elkötelezettséget, nagyobb rugalmasságot, eltökéltebb segíteni akarást, nagyobb módszertani felkészültséget.*

Itt dolgozik csak igazán a **személyiségével** az ember!

Mégis, mintha a *megítélésünk* óvodapedagógusként kicsit olyan hátrányos helyzetű lenne, mint azoké a gyerekeké, akiket nevelünk. Ezt érezzük, amikor a DIFER mérés eredményeit hasonlítják össze más intézményekkel, amikor más óvodák rendkívüli műsorokkal és rendezvényekkel állnak elő, amikor arról folyik a beszélgetés, hogy hol a legeggyüttműködőbbek és segítőkészebbek a szülők. Még akkor is, amikor az óvodák sportnapján felsorakozunk a mi kis csipet csapatunkkal. Hiába állnak a rajthoz ők is a dajka

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

nénik által gyönyörűen kivasalt hófehér pólóban, félelem csillog a sok kis fekete szempárban, *mintha előre éreznék, mi sosem nyerünk*. Már ennyi évesen ott van bennük, hogy nem győztesnek születtek. S ha egészen őszinték vagyunk magunkhoz, mi pedagógusok is belátjuk, hogy mi is olyan helyet választottunk, ahol **kevesebb sikerélmény jut, ahol naponta helyt állni lelkiileg sokkal megterhelőbb**.

Jól látták ezt az Esélyteremtő Óvoda Program megálmodói, akik a bevont óvodák gyermekeire és a pedagógusaira egyaránt koncentráltak. Egy cél lebegett a szemük előtt: *legyen jobb azoknak, akik ezekben az óvodákban töltik a napjaikat*.

Ez a program **más** volt, mint a többi. Ettől lett igazán szerethető. Nem csak tárgyakat, eszközöket, kulturális programlehetőségeket adott a gyerekeknek, hanem *aktivitást és felelősségvállalást* kívánt meg a bevont óvodapedagógusoktól. Tegyenek valamit! Cselekedjenek! Róluk van szó, és azokról a gyerekekről, akiket ők nevelnek! Most itt a nagy lehetőség, hogy elültessenek néhány magot a jövő számára.

Itt a lehetőség, hogy segítséget kapjanak az álmaik valóra válása érdekében, ezekben a hátrányos helyzetű óvodákban. **Értük történik minden, és most megmutathatják, kik is ők, mivel küzdenek, miben lenne szükségük válaszokra, segítségre**. Most úgy indulhatnak el kis lépésekkel azért, hogy később jobb legyen, hogy nem lesznek egyedül. *Segítséget és támogatást kapnak*.

Az óvodapedagógusok dugják össze a fejüket és mérlegeljék, hogy mi hiányzik nagyon az óvodájukból, mi döcög, mi ütközik akadályokba, hol vannak a nagy problémák, hiányosságok, lemaradások. Mitől lehetne holnaptól jobb? *Mitől lehetnének ezek a gyerekek sikeresebbek, boldogabbak, elégedettebbek, mitől éreznék a szülők jobban magukénak az intézményt?* Lássuk reálisan, mi, óvodapedagógusok mitől félünk, mi akadályoz bennünket, mi bánt, mire nézünk megoldhatatlanként?

S amikor már viszonylag tisztán láttunk az első csoporttalálkozón, kiderült, hogy mások is, akik a többi hátrányos helyzetű gyerekeket nevelő óvodából érkeztek, pont ugyanúgy küszködnek ezekkel.

Végtelenül jó érzés volt az első megnyílás alkalmá, amikor egy felszabadító beszélgetésen a gondjainkról, érzéseinkről mesélhettünk másoknak, akik úgy értettek bennünket, mintha testvérek volnánk. Nem véletlen, hogy úgy összekovácsolódott a csapat, hogy elképzelni sem tudjuk már azt, hogy ne találkozzunk, és ne beszélgessünk ezután. Szükségünk van arra, hogy **ezután is erősítsük, bátorítsuk, lelkesítsük egymást, és arra is, hogy megosszuk a bevált módszereinket, jó gyakorlatainkat, ötleteinket**. A legtöbbet egymástól tanultuk! Ezek a bejárt, kitaposott utak, megoldások általában minden ilyen

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

óvodában beválnak, kivitelezhetőek. Kincsként tekintünk rájuk. Mostanra eljutott az egymás iránti bizalom arra a szintre, hogy azt érezhetjük, *többé sosem leszünk egyedül, a többi hasonló óvodával számíthatunk egymásra*. Ehhez szükség volt arra, hogy 3 év rendszeres találkozásai, közös élményei kössenek össze bennünket, ne csak egy rövid képzés. Meghatározó volt ebben a **csoportvezetőnk egyénisége** is, aki úgy tartotta össze a közösségünket, mint egy édesanya. Ahhoz, hogy ez így működjön, kivételes embereket kellett kiválasztani erre a feladatra.

Az óvodáknak bútorokkal, játékszerekkel, rajzeszközökkel bővíthetett a program segítségével az *eszközkészlete*, a gyerekek olyan kulturális programokon, kirándulásokon vehettek részt, amelyeket *nagyfokú igényesség, értékesség* jellemzett, és melyekre soha nem jutottak volna el, ha nincs az Esélyteremtő Óvoda projekt. Szintén a gyerekek érdekében történt az óvodapedagógusok sokoldalú *képzése, felkészítése* minden műveltségterületen, különösen a hátránykompenzáció területén.

Hálásak vagyunk a kontaktórák, workshopok felkészült szakembereinek, mert valamennyien az ismeretek mellé egyfajta **irányultságot, pozitív életszemléletet** is átadtak nekünk. Sosem felejtjük ezeknek az alkalmaknak a derűs légkörét, a sok rácsodálkozást és a sok pozitív megerősítést. Mára elmondhatjuk, hogy a korábbinál *sokkal felkészültebben* neveljük a hátrányos helyzetű gyerekeket, *sikeresebben valósul meg a szülők bevonása*. Abban a **biztos tudatban** végezzük a feladatainkat, hogy fontos a munkánk, igazi értékeket közvetítünk a gyerekek és a családok felé.

Sosem felejtjük mindazt ami értünk, hátrányos helyzetű gyerekeket nevelő óvodapedagógusokért történt a projektben. Már az első alkalom is, ami Debrecenben az Aranybika Hotelben megvalósult, kivételes volt a **közösség épülése és a lelünk egészsége** szempontjából. A későbbi **mentálhigiénés** programok, különösen a projekt kezdetén a képzés (sok személyiségépítő játékkal és feladattal), valamint a Hajdúszoboszlón töltött **kiégés elleni tréning**, jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy egészségesek és lelkesek maradjunk, tudjuk kezelni a napi stresszt, erősödjön lelki állóképességünk.

Sokkal többet kaptunk a programtól, mint amit az elején álmodni mertünk. Életre szóló barátságokat, együttműködő partnereket, segítőköt, szakembereket, akikre ezután mindig számíthatunk, és felejthetetlen élményeket, egész életünket meghatározó pillanatokot.

Most, a program végén **készen állunk a folytatásra**. Megerősödve, a korábbinál jóval több önbizalommal, felkészültebben, pozitívabb hozzáállással, a 3 évvel ezelőttinél jóval

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

világosabban látva az előttünk álló, szükséges feladatokat. Már tudjuk, hogy nem vagyunk egyedül, bár a program véget ér, mi **a jövőben is számíthatunk egymásra és arra a tudásra, amit itt kaptunk.**

Nagy ajándékot kaptunk az Esélyteremtő Óvoda Programban való részvétel lehetőségével.

Köszönjük szépen!

Bagolyné Szücs Andrea

óvodapedagógus

Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde

Fürkész Központi Óvoda

Hatások és változások

Írásomban röviden megosztom *érzéseimet és gondolataimat* arról, hogy milyen változásokat eredményezett az „Esélyteremtő óvoda” projekt a **Szentlőrinci Kistérségi Óvoda és Bölcsőde Királyegyházai Tagóvodájában** (BA0304).

Nem célom az összes változást bemutatni, csupán **kiemelek néhány eredményt**, melyek bennem, mint vezetőben a projekt zárásához közeledve, a számvetés részeként megfogalmazódtak.

- Több pályázatban részt vettünk már, de még egy pályázatban sem találkoztam azzal, hogy valaki őszinte érdeklődéssel, segítő szándékkal keresi meg óvodánkat, és a vele való szakmai beszélgetések, a másképp gondolkodásra készítés hozzájárulnak a **szellemi megújulásomhoz, az emberi és vezetői működésem még tudatosabbá válásához**, az óvodára nehezedő problémák megoldásához.
- A *cselekvési tervek* készítése során tudatosabb lett a tervező munkám a kapott szakmai ismeretek által (ez vonatkozik a teljes tagintézményi munka tervezésére is). A konzulens segítségével a látóköröm tágult, több szakmai ismeretre, háttértudásra tettem szert, *megerősítéseket kaptam és határozottabbá váltam.*
- A problémalista alapján a *szülők tevékeny részvételének elérése* volt az egyik kitűzött célunk. Korábban nem volt gyakorlat, hogy a szervezésekbe, a programok részleteibe ennyire bevontuk volna a szülői közösséget, de most ez megtörtént. A szülőkkel való kapcsolat megújításában bátran kipróbáltam elképzeléseket, elemezve a hatásokat.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

A folyamat során egyre **nőtt a szülők kezdeményezőkézsége, döntési képessége**. Ötleiteket megosztották, és a megvalósításban résztvevők száma is megnőtt, többek között a 6-7 fős szülői mag húzóerejének köszönhetően. Így több lehetőség adódott interakcióba lépni egymással és velünk, óvodapedagógusokkal.

A **közös programok** (szülői mesejáték, szülői karácsonyi tánc, farsangi beöltözések, akadálypálya az udvaron, dekorálás, alapanyaggyűjtés, vicces, kreatív szendvicsek készítése) erősítették az

összetartozást. A kialakult **bizalom** sokkal hatékonyabbá tette a közös munkát.

Az együtt megélt élmények erősítették a szülőknek az *óvodához való érzelmi kötődését, pozitív viszonyulását*.

A szülők önállósodása, érdekérvényesítési képességének fejlődése más területen is megmutatkozott, köszönhetően annak is, hogy a bejáró gyermekek szüleit a tanult tehetetlenségből való kilépés elősegítése céljából *sok-sok beszélgetéssel* erősítettük. Így született egy sikeres kérelem a szülők összefogásából: kérték a polgármestert, hogy falubusz szállítsa a gyerekeket az óvodába (az iskolai időszakon túl nem járnak távolsági buszok, így a gyermekek nem tudtak eljutni az óvodába). Csupán a kérvény megfogalmazásában segítettem, de annak beadását már a szülők intézték, s el is érték céljukat.

- A projekt ideje alatt vezetőként a tervezésben, a szervezésben, a kapcsolatépítésben, a programok megvalósításában és a hatások elemzésében is volt szerepem. Több területen, *fokozatosan vezettem be változtatásokat*, pl. a tervezés, a feladatok elosztása, a programok szervezése. Mindvégig **szabadnak éreztem magam**, érdekes kísérletként éltem meg, s nagyon érdekelték a változások hatásai. A sok új szakmai ismerettel, amit kaptam, *más lett a rálátásom a problémákra és a lehetséges megoldásokra*. Nagyon sok jó visszajelzést, kedvességet, bizalmat, sok emberséget kaptam, ezért *sikerként* éltem meg a megvalósítást.
- A projekt hatására, az erősségek és a gyengeségek feltérképezését követően, a **bennünk elindult változások** következtében **megújultunk a különböző témák feldolgozási módjaiban, új módszereket, technikákat vezettünk be és használunk a gyerekekkel**. Velük is, a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítva, használjuk pl. a *gondolattérkép technikát*, melyet a csoportos találkozókon megvalósult

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

bemutatáshoz tanultunk meg. Azóta máshol is alkalmazzuk (pl. az óvodánkat bemutató alkalmakkor, vagy a félévi értekezleten a beszámolóhoz). A gyerekek nagyon szeretik, és *aktívan* részt vesznek a megalkotásban egy-egy témakör összefoglalásánál (mit tudtunk meg a témáról). Ilyenkor vagy az óvodapedagógus vagy a gyerekek rajzolják le szimbolikusan, képi formában az ismereteket. Az Állatok világnapján az óvoda két csoportja ezzel mutatja be, hogy mit tudott meg a kiválasztott állatról, és ismerteti a másik csoportnak a kutatási eredményeket és a megtanultakat. Ezt természetesen gyűjtőmunka, könyvolvasás, természetfilm megnézése, otthonról hozott ismeretek, dobozokból megalkotott állat, az ő gondozásának az eljátszása előzik meg.

A figyelemzavarral küszködő **SNI gyermekünk** külön mutatta be gondolattérképét, saját élményei (otthoni kakasvágás) elmesélése után. A kakasról – a család bevonásával – megszerzett ismereteit nagyon szépen előadta, megfelelő hangsúllyal és hangerővel, sok érdekes információval. Nagy elismerést szerzett, nagy tapsot kapott. Ő is rendszeresen fel tudta mutatni értékeit, ezáltal a **korábbi perifériás státuszból a gyermekközösség elismert tagjává vált.**

- Nagy hatással volt rám egy gyakorlat: a *sikeres embert* jellemző tulajdonságok, személyiségjegyek, képességek összegyűjtése és megvitatása a csoportos találkozóink alkalmával. Tanulságos volt számomra, amikor ezek fejlesztési lehetőségeit beszéltük át közösen: mit teszünk/tehetünk a napi gyakorlatban azért, hogy a **HH, HHH gyermekek sikerességét** (iskolakezdés, későbbi életút) már az óvodában jól megalapozzuk. A bemutatás során ismét gondolattérképet használtunk, és erre a csoportos találkozóra minden résztvevő számára készítettünk egy úgynevezett „esélyteremtő” szemüveget, amely szimbolizálta a szemléletváltás szükségességét. A *más szemüveggel való látásmód* mentén bevezetett újítások eredményeit már meg is tapasztalhattuk óvodánkban az akkori nevelési év második felében.

A folyamatos megújulás jegyében ez évtől kezdve a pedagógiai programunk részévé vált a **Robotika és a mesetréning**, melyek a tehetséggondozást és a hátránykompenzálást egyaránt szolgálják.

Az egyik cselekvési tervünkben foglalt feladatok megvalósításának értékelése kapcsán került szóba a siker és a kudarc kérdése. Sokat jelentett számomra a **kudarc átértelmezése**: a benne rejlő építő erő – a tanulságok levonása, az ok-okozati összefüggések keresése által a kudarc hosszú távon sikert eredményezhet. A próbálkozás, a hibázás lehetősége a sikerhez vezető út része.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

„Korábban mindig féltem a kudarctól, attól, hogy valami nem úgy fog sikerülni, mint ahogy elterveztem. És ezt sikerült kiiktatni, mert a kudarcból egyelőre mindig sokkal többet sikerül tanulnom, mint a győzelmekből.” (Hosszú Katinka)

Grimné Hunyadvári Éva
tagóvoda-vezető

Az esélyteremtő összefogás hatása a berekböszörményi óvodában

A **Berekböszörményi Óvoda, Könyvtár, Konyha, Faluház, Művelődési Ház** óvodája három vegyes életkorú csoporttal működik. A gyerekek 90%-a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű. A családok szociokulturális helyzete nagyon különböző. A szülők zömében alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, ebből adódóan sokan a közfoglalkoztatásban találnak munkát. A szülők többsége az óvodától csak a gyerekek testi szükségleteinek kielégítését várta el, mi pedig szeretnénk volna, ha több betekintést kapnak az óvodában folyó oktató-nevelő munkáról.

Az **„Esélyteremtő óvoda” pályázat** keretén belül az első cselekvési tervben megfogalmaztuk célként a szülőkkel való kapcsolattartás erősítését.

Célul tűztük ki, hogy **növekedjen a szülők részvétele, aktivitása az óvodai programokon, rendezvényeken.** Igyekeztünk az elkövetkezendő időszakra változatos óvodai programokat tervezni az aktívabb szülők bevonásával. Létrehoztunk egy fókuszcsoportot a segíteni akaró szülőkből, akikkel eredményesen tudtunk együtt dolgozni.

Fókuszcsoportos megbeszélés a szülőkkel

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

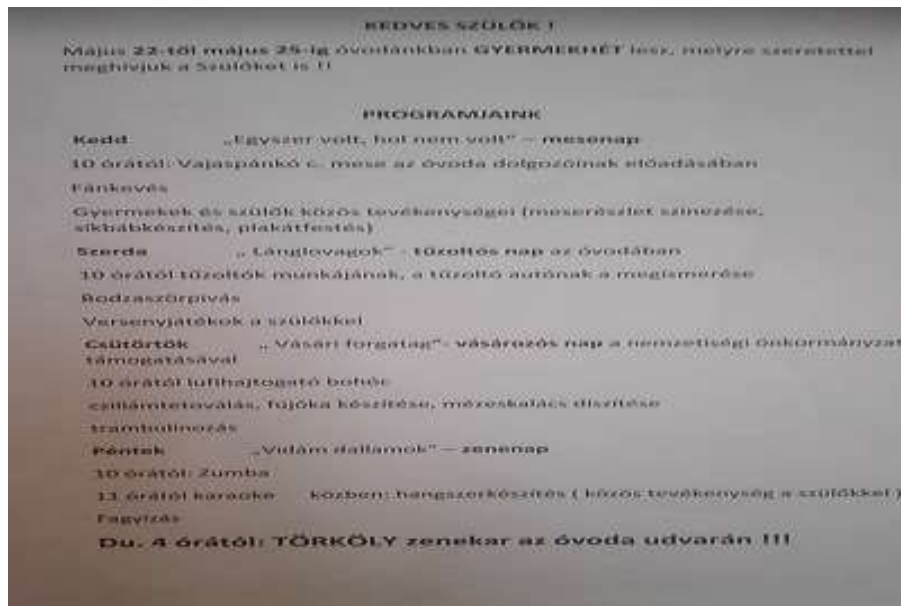
Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

A tervezett események, programok sikeresen megvalósultak. Számunkra is, és a visszajelzések alapján a szülők számára is, a legeredményesebb a Gyermekehét rendezvénysorozata volt. Szakítottunk az eddigi hagyománnyal, és a **Gyermeknapot Gyermekehétté** bővítettük.

A

Gyermekehét programja

A hét minden napjára **más-más témát** választottunk, így volt mesenap, tűzoltós nap, vásározós nap, zenenap. A **napok témája köré csoportosítottuk a programokat**, kézműves tevékenységeket szerveztünk, az óvónők mesejátékkal készültek, tűzoltó bemutatót szerveztünk, fagyiztunk, sport programokkal készültünk, meghívtuk a Törköly zenekart egy délutáni muzsikálásra.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

A programokon gyerekek, szülők, vendégek, óvodai dolgozók egyaránt nagyon jól érezték magukat. „Híre ment” a faluban, hogy milyen nagyszerű programok vannak az óvodában, ezért egyre több szülő, rokon vett részt a rendezvényen. Péntek délutánra – a Törköly zenekar koncertjére – **megtelt az óvoda udvara.**

Számunkra a *legmeghatóbb* pillanat az volt, amikor az Erdélyből áttelepült nagypapa szeméből, a marosszéki muzsikát hallgatva, kicsordultak a könnyek.

Mes nap

Kézműves tevékenység

Azon kívül, hogy a rendezvénnyel elértük a szülőkkel kapcsolatos célunkat, **sok elismerést, dicséretet kaptunk a faluból is.** A Gyerekhét szervezése és lebonyolítása közben az óvoda dolgozói maximális lelkesedéssel, önzetlenséggel végezték a feladatokat. Ez a hét új lendületet adott a további munkánkhoz és még jobban *összekovácsolta a közösségünket.*

Az elért sikereken felbuzdulva úgy gondoltuk, hogy **szeretnénk nagyobb szerepet vállalni a falu kulturális életében.** Erre alapoztuk a következő év **cselekvési tervét.** A falu új vezetőjével megismertettük a projektet, elmondtuk neki a terveinket, amit örömmel fogadott és biztosított a támogatásáról. Az adott időszakban több közös rendezvényünk volt: jótékonysági bál, a **falukarácsonya**, farsangi rendezvények.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

A programokon résztvevő **vendégek és a falu vezetősége örömeiket, köszönetüket, elismerésüket** fejezték ki az óvoda dolgozóinak a színvonalas műsorokért.

Az elismeréseket örömmel fogadtuk és *büszkeséggel tölt el bennünket.*

Kocsisné Monok Mária, Molnárné Kovács Valéria

óvodapedagógusok

Rendhagyó találkozó Tiszakesziben

Sok szó esett már a projekttel kapcsolatos pozitív tapasztalatokról, én most egy olyan **rendhagyó csoporttalálkozót** szeretnék megosztani veletek, mely **számomra különösen nagy jelentőséggel bír**, s mely hatással volt a következő találkozók megszervezésére is. A mi csoportunk találkozói, amellet, hogy instruktívak voltak, mindig nagyon kellemes élményt nyújtottak, mert *közvetlen, jó hangulatú* beszélgetések formájában zajlottak.

2019 áprilisában, amikor mi voltunk a vendéglátók, a találkozó helyszíne rendhagyó volt, mert szerettük volna különlegessé, emlékezetessé tenni ezt az alkalmat. Be akartuk mutatni községünket, de nem csak az újonnan létrehozott, felújított intézmények és a páratlan szépségű Tisza-part tükrében. Tiszakesziben több történelmi műemlék jellegű nevezetesség található, de az egyik nagy büszkeségünk az **iskolamúzeum**, amelyben iskolatörténeti kiállítás mellett a régi korok tárgyai, emlékei is helyet kapnak.

Maga a múzeum is az általános iskola területén a legrégebbi osztályteremben található. Nagyon sok turista járt már itt, és mi a falu szülöttei szerettük volna a csoport tagjainak és konzulensünknek megmutatni ezt a kincset, melyhez én érzelmileg nagyon kötődöm. *Szüleim – akik sajnos már nem élnek, s akiknek gyermekszeretete, rendíthetetlen hivatástudata számomra mindig is példaértékű volt – több generációt tanítottak a községben, s az ő munkásságaikról is találhatóak itt emlékek, valamint a közel fél évszázados múzeum létrehozásában is aktívan részt vettek.* Az igazgatóhelyettes – aki szintén Tiszakeszi szülött – kalauzolt el minket a távoli és közelebbi múltba. A hely hangulata, az idegenvezetőnk „tárlatvezetése” **megérintette mindannyiunk lelkét.** Kolléganőimet és engem jó érzéssel töltött el, hogy megoszthattuk a csoport résztvevőivel ezeket az emlékeket, melyeknek valamilyen formában mi is részesei vagyunk (például az eseményekről fényképek, feljegyzések).

Szükségünk van arra, hogy a mindennapokban **kicsit megálljunk, feltöltődjünk, emlékezzünk, büszkék legyünk.** S ez alatt a néhány óra alatt mi ezt tettük.

Nagy Jánosné

óvodapedagógus

Tiszakeszi Hétszínvirág Óvoda

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Tiszapüspöki óvodások, akikre büszkék vagyunk

Tiszapüspöki a Tisza bal partján fekvő település, lakossága megközelítőleg 2200 fő, ebből roma származású kb. 650 személy.

1895-ben Magyar Ferenc építő-vállalkozó tervezte és építette fel az óvoda épületét, melynek gyönyörű homlokzata még ma is eredeti állapotában van. Szerény személyem is ebbe az óvodába járt az 1980-as években. *2013 óta itt dolgozom óvodapedagógusként.* 2004-ben szereztem meg a **diplomámat** Szarvason, **a térségben elsőként a roma fiatalok között.**

Igyekszem jó példát mutatni a többi romának és nem romának. De hogy a cikk lényegére térjek, szeretném leírni a mi óvodásaink sikereit, olyan roma gyermekek/fiatalok sikereit, akikre nagyon büszke a településünk.

Az unokanővéremmel dicsekednék elsőként, hiszen **Vicus két gyermeke mellett szerezte meg a szociálpedagógusi diplomát.** Később a lányai követték édesanyjuk példáját. Idősebb lánya a **Corvinus Egyetemen szerzett diplomát.** Fiatalabb gyermeke a **Walesben található UWC Atlantic College-ban érettségizett.** Érettségi után pedig az USA-ba költözött, ahol a **Missouri Egyetemen pszichológiát** hallgat jelenleg is. Később pedig egy **másik unokahúgom** végzett Szarvason **óvodapedagógusként.**

Roma fiatalok szereztek **szakmát, érettségit** a nevesebbnél nevesebb iskolákban. Több roma gyermek is a szolnoki **Varga Katalin Gimnáziumban érettségizett**, ami elég rangos helyen áll országos szinten. Innen legtöbben a **Jászberényi főiskolára** jelentkeztek és szereztek diplomát. A nővérem „kislánya” idén érettségizett a Varga Katalin Gimnáziumban és felvételt nyert az **Eszterházy Károly Egyetem Jászberényi Campusára.**

A Törökszentmiklósi **Bercsényi Miklós Gimnáziumban** is érettségiztek roma fiataljaink. Ők sem álltak meg. Egyikőjük **dajka képzőt** végzett és évekig segítette a munkánkat. Akadt, aki *rendvédelmi területen* tanul tovább. Van, aki már el is végezte azt, és egy másik településen körzeti megbízottként dolgozik.

F. Lackó a **Debreceni Egyetemen** szerzett történelem alapszakos bölcsész diplomát, jelenleg pedig az **Egri Eszterházy Károly Egyetem** hallgatója, történelem-etika szakon.

Megkértem Lackót, hogy némi adatot szolgáltatasson felém az érettségizett roma fiatalokról. 2010 óta **26**, igen huszonhat nevet sorolt fel nekem.

Elképesztően büszke vagyok a „gyerekeinkre”.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

A sikertörténeteknek még nincs vége. S. Á., aki **élelmiszeripari technikusként** azonnal kapott állást a Kall Ingredients Kft.-nél. Jelenleg is a cég labor munkáit végzi. Kollégái elismerik, tisztelik őt. Akire szintén büszkék vagyunk, V. Adrián, aki a **Székács Elemér Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakgimnáziumban** tanul, az év **Gazda Szakma Kiváló Tanulója Versenyen** a középmezőnyben végzett. Adrián részt vett egy **nemzetközi projektben** is: Erasmus+ program keretében Balánbányán (Erdély, Hargita megye), melynek témája: digitális munkavállalói kompetenciák fejlesztése. Jövőre érettségizik és szeretne élelmiszeripari technikus lenni.

Több olyan roma férfi van, akik a szakmájuk megszerzése óta *ugyanannál* a cégnél dolgoznak. Ezzel is **példát mutatva** gyermekeik felé, hiszen a legfontosabb a kitartás.

A **Tiszapüspöki Polgárőr Egyesületet** is egy roma származású férfi koordinálja.

No és pirinyó büszkeségeinkről sem feledkezhetünk meg, akik a **Törökszentmiklósi Hunyadi Mátyás Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában** tanulnak. Jelenleg **7** roma származású gyermek tanul itt – köztünk az én fiam is – akik a hetedik osztályban már angol nyelvvizsgát tehetnek.

Mielőtt leültem volna leírni ezeket a sorokat, természetesen a cikkben szereplőket megkerestem. *Igazán meglepődtek, hogy pozitív példaként gondolok rájuk.* Sikertörténetek feldobni a napjukat.

Mindemellett szeretném leszögezni, hogy a többségi társadalomból is kerültek ki ügyvédek, jogászok, kertészmérnökök, gépészmérnökök, műszaki-informatikus mérnökök, agrármérnökök, pedagógusok, mesterpedagógusok, védőnő és még sorolhatnám, de ez egy másik cikk témája lesz.

Azt gondolom, ezek **igazi sikertörténetek**.

További sikerekben bízva támogatjuk a gyermekeket Tiszapüspökiben.

Varga Andrea
óvodapedagógus

„Tök-jó” nap – kicsit másképp

A **nyíraczádi Akácliget Óvodában** kidolgozásra került cselekvési tervünk tartalmazta a **multikulturális értékek** megismertetését, melyet roma szülők bevonásával terveztünk közvetíteni egy óvodai program által. Az **őszi projekt „Tök-jó” napi** rendezvényén **szüreti mulatságot** tartottunk, ahová **roma anyukákat hívtunk táncolni**. A roma

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

táncosok szervezésénél először felmértük, hogy kik azok a fiatal anyukák, akik szívesen részt vennének ebben a programban. Legnagyobb meglepetésünkre rögtön az első anyuka vállalta a részvételt, megtiszteltetésnek érezte a felkérésünket. Miután elmondtuk az elképzelésünket, felajánlotta, hogy megszervezi az együttes tagjait, összeválogatja a zenéket, szervezi a próbákat. Két roma lánytól autentikus cigánytáncot láthattunk, hárman pedig a ma is élő táncokat mutatták be. A gyerekek számára ez egy igazi meglepetés volt és örömmel kapcsolódtak be a táncokba, így egy fergeteges szüreti mulatságon vehettünk részt. Nagy eredménynek tartjuk, hogy a roma kisebbség tagjait **úgy tudtuk megszólítani és bevonni a programunkba, hogy aktívan szerepet vállaltak** a műsor megszervezésében. Egy olyan színvonalas bemutatót hoztak, amivel az értékeiket megmutatták. Erősítettük a jó partneri kapcsolatokat és a roma szülők önbizalmát, önértékelését. Fényképeket készítettünk, amit a helyi újságban¹ megjelentettünk. **Örömmel és büszkeséggel fogadták az elismerésünket.**

Pósán Ferencné, Puskás Ferencné
óvodapedagógusok

Rendhagyó Anyák napi műsor

Egyedi, sajátos formában, a Süni csoportban

Tordon Ákos: Anyák napi mondóka

*„Anyukám, anyukám, találd ki,
Hogy az én nagy kincsem ugyan ki?
Ki más is lehetne, ha nem te.
Ültess hát gyorsan az öledbe!”*

¹ <https://haon.hu/kultura/helyi-kultura/tok-jo-nap-volt-tok-jo-programokkal-4426096/#>

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Az anyák megünneplésének története az *ókori Görögországba* nyúlik vissza. Akkoriban tavaszi ünnepeket tartottak Rheának, az istenek anyjának és vele együtt az édesanyák tiszteletére. Magyarországon a Vöröskereszt nevéhez kötődik az első hivatalos anyák napja, amit akkor, 1925-ben még összekapcsoltak a hagyományos Mária-tisztelettel.

Az óvodapedagógiai pályán eltöltött *közel 34 évem* során, melyet **Hajdúhadházon** két, a város periferiáján lévő intézményben töltöttem, a cigányságot megismerve, együtt élve velük, mondhatom, hogy a cigány származású édesanya előtt még ma is a legnagyobb perspektíva a *gyermekvállalás*. Ebben tud igazán kiteljesedni, *feltétel nélküli elfogadás*, roppant *szoros érzelmi kötődés*, *féltés* jellemző, melyet nekünk, pedagógusoknak mindenkor *figyelembe kell vennünk*, s ehhez alkalmazkodva kell óvodai nevelési feladatainkat meghatározni. Célom, hogy nyitott partneri kapcsolatot teremtve, **bizalommal, elfogadással** forduljanak felém. *Érzelmi támaszt nyújtó nevelői attitűddel, barátságos, derűs, vidám, élményekben gazdag* óvodai körülményeket igyekszem teremteni óvodásainknak és a szülőknek egyaránt. Ennek egy innovatív példáját szeretném bemutatni, melyet csoportomban valósítottunk meg. Az anyák napja kiváló lehetőség erre, hogy bizalmasabb, *meghittebb, együttműködő* kapcsolatot alakítsunk ki a gyerekek hozzátartozóival. Óvodapedagógusi pályám során törekszem arra, hogy a modern kor elvárásainak megfelelően, az *innovatív módszerek* megismerése, kipróbálása során bővíljenek ismereteim, melyeket pedagógiai gyakorlatomban hasznosíthatok. Ezt szeretném bemutatni, az anyák napi köszöntő műsor tervemen keresztül, mely *nem a megszokott*, hagyományos forgatókönyv szerint zajlott.

Anyák napi köszöntő délután a Süni csoportban

Forgatókönyv

Időpont: 2019. május

Szervezési feladatok

- zsúrasztalon a szebbnél szebb teáscsészék (ahogy illik: tányéralátéttel) és tea elhelyezése;
- süteményes tányérok, szalvéták és a muffinok előkészítése;
- illatos üvegek, kuponok, ajándékok kikészítése;
- terem berendezése (középen a szőnyeg, anyukáknak kívül körben a székek);
- képkeret előkészítése a fényképezéshez;
- a gyerekek bebújtatása alul nyitott „ajándékszákokba”;
- anyukákkal a bevonuló mondóka gyakorlása az öltözőben, illetve az aktív részvétel feltételeinek megbeszélése.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

1. Az anyukák kereső mondókára bevonulnak és körbejárnak.

„Hol van, hol lehet?

Keresem a gyereket!”

2. Kiválasztásra a gyerekek énekelnek, az anyukák felismerik a gyerekük hangját.

Átköltöttem a dalocskát az alkalomra:

Erdő, erdő, kismadár.

Mond meg, édes anyukám,

Ki áll itt most előtted,

Hogyan hívnak engemet?

(Minden anyuka megtalálja a saját gyermekét a „becsomagolt papírtasakok” alatt.)

3. Én kis kertem... – ÉNÓ 64.

A gyerekek felhúzzák a saját készítésű ujjgyűrűket (melyen virágok vannak) a mondókához, majd az anyukák elé állnak:

Ez az ujjam virágot ültet,

Ez fényesen melegít,

Ez szelíden locsolgat,

Ez itt óvja, nevelgeti,

Ez szép csokorba köti.

Simogatlak vele én, anyák napja ünnepén.

A vers végén megölelik egymást, és az ölükbe ülnek.

4. Felnőtt vers

Előzetes egyeztetés után, néhány vállalkozó roma anyuka versmondással felel a gyermeke kérdésére. A gyermek megkérdezi az édesanyját („Anya, nagyon vártál? Anya hogyan vártál?”), mire ő, a vers első két sorával kiegészítve a saját versszakával felel. (X.Y.; Z. X.; P.Q. és anyukájuk)

Beney Zsuzsa: Anya dúdolja

Azt kérdezed tőlem
hogyan vártalak?
Mint az éjszakára
fölvirrad a nap,
mint a délutánra
jó az alkonyat,
mint ha szellő jelzi
a fürgeteget –

ezer pici jelből
tudtam jöttöd.
Mint tavaszi reggel
a nap sugarát,
fagyos téli este
jégcsap csillagát,
mint az alma ízét,
tejet, kenyeret –
pedig nem is láttalak
még,
úgy ismertelek.

Mint a fény az árnyat,
záport a virág,
mint patak a medrét,
madarat az ág,
mint sóhajos nyári éjjel
a fák az eget –
mindenkinél jobban téged
így szerettelek.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

5. Orgona ága... – ÉNÓ 317.

Közös tánc az anyukákkal, a gyerekek által kitalált koreográfia és tánclépések alapján.

6. Anyák napi kuponnapok!

Az előre elkészített kuponokból minden gyermek visz az édesanyjának, nagymamájának, illetve keresztanyjának. Ők színezték, ragasztották ezeket a meglepetés kuponokat.

Jelzések:

- *Virágok* - illatkupon (parfümből egy fújás)
- *Teáscsésze* - egy csésze általunk készített tea
- *Torta* – egy általunk készített muffin, szép tányéron
- *Szív* – ölelés
- *Egy szál virág* – puszi
- *Tűzijáték* - Jolly Joker (Választhat az anyuka, hogy mit szeretne kapni, számomra ez volt a legérdekesebb rész, nem csalódtam, vagy egy ölelés, vagy egy puszi volt a választás.)

7. Jöttem karikán... – ÉNÓ 267. – az ajándékokat a kezükbe fogva...

8. Weil-Jákob Márta: Titok

Anya súgok egy titkot Neked:

ha megnövök, felnőtt leszek.

Nekem is lesz gyerekem,

és majd nagyon szeretem.

Ugyanúgy, mint te engem,

szép gyerekké nevelem.

Ha kérdez, mindig felelek,

amit kér, azt megteszem.

Anya súgok egy titkot Neked:

ha megnövök, felnőtt leszek.

Nekem is lesz gyerekem,

és majd nagyon szeretem.

Ugyanúgy, mint te engem,

szép gyerekké nevelem.

Ha kérdez, mindig felelek,

amit kér, azt megteszem.

De ez most még nagy titok,

hisz csak óvodás vagyok.

Most még fogjad a kezem,

nagyon-nagyon szeress engem.

De majd, ha nagy leszek,

varázsolok tündérkertet.

virágokat ültetgetek,

mindig fogom fáradt kezéd.

Az édesanyja elé áll minden gyermek és felköszönti a verssel és az ajándékkal. Puszi és ölelés.

9. Anyák napi fényképalbum

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Szívecskés képkeretben közös pillanatképek készítése. (Mi fényképezünk, később megkapják az anyukák.)

Közben elfogyasztjuk a teát és a muffinokat. Kötetlen beszélgetés.

Az egyéni elvárásaimat magam felé egy közmondással támasztom alá:

„A jó pap is holtig tanul.”

Az **esélyteremtés** lehetőségét minden egyes óvodai tevékenység szervezésénél igyekszem biztosítani, az **érzelmi biztonság** alapjait lerakni, melyet **csak a családdal együtt** tudom elérni.

Úgy gondolom, a mai rohanó világ kihívásainak csak úgy tudunk eleget tenni, ha a pedagógus általános jellemzői mellett, a *szakmai módszertani fejlesztéseket* figyelemmel kísérve, a *gyermekeink szükségleteire* koncentrálva, *szoros kötődés* alakul ki gyermek és pedagógus között. Ezért tudnom kell, hogy gyermekeimnek mire van szüksége, mit csináltam jól vagy rosszul, mit hogyan kellene alkalmaznom.

A természetes kíváncsiságomból adódóan, állandó **kreativitásra törekszem**, izgalmasabbá, érdekesebbé, változatosabbá igyekszem tenni óvodásaim intézményi nevelését. Hiszem, hogy **példaképként** kell viselkednem, tetteimmel, döntéseimmel **értéktisztelő és embertisztelő pedagógusként**, maradandót alkotva lehet végezni munkámat. Ezért igyekszem emlékezetesebbé tenni az óvodai ünnepségeket, köztük az édesanyák ünnepét is. A csoportba járó gyermekeink *teljes létszámban halmozottan hátrányos helyzetűek*, így velük, s szüleikkel az óvodába lépéstől kezdve törekszünk kialakítani egy bizalmas, biztos alapokon nyugvó, jól működő **partneri kapcsolatot**. Csak a szülőkkel együttműködve valósíthatom meg nevelési feladataimat, s lehet eredményes a munkám.

A *játékos, felszabadult, kötetlen* szervezési formában tervezett anyák napját valósítottuk meg, melyben a gyermek és az anya volt a főszereplő. A tárgyi és hangulati feltételeket az egyéni, **személyre szóló igények** kielégítésére állítottuk össze. Mivel több éve

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

törekszünk újabb és újabb ötletekkel színesíteni ezt az ünnepet, szüleink egyre jobban feloldódva, bátran, partnerként és szereplőként is szívesen részt vesznek a műsorban. Vidáman, érdeklődéstől izgatottan keresgálták saját csemetéjüket az „ajándékszákokban”, megtalálva szeretettel ölelték meg őket. Kicsit bizonytalanok voltunk, hogy önállóan, egyedül, versmondásra felkérve néhány anyukát, lesz-e olyan vállalkozó szellemű roma édesanya, aki szülőtársai és a pedagógusok előtt szerepeljen. Óriási örömmel és buzdítással, segítségadással igyekeztünk megköszönni, hogy a műsor e részében **aktív szereplést vállalt három anyukánk**, akik versmondás közepette könnyes szemmel, meghitt hangulatot teremtve, az anyák napi ünnep érzelmvilágát megéreztettek minden jelenlévővel.

Az egyéni köszöntések, a kuponok átadása, a választási lehetőségek felajánlása nagyon jó ötletnek bizonyultak. Alkalmazkodtak a gyerekek egyéni képességeihez, de talán a legfontosabb az volt, hogy az élményt azzal a személlyel élhették át, aki a legnagyobb biztonságot jelenti számukra; az édesanyjuk. A **saját maguk által készített ajándék** értékét az élményekben gazdag, érzelmekben bővelkedő anyák napi műsor lezárása adta. Céлом volt, hogy innovatív ötletekkel megvalósítva, a *család összetartó erejének fontosságát megérezzék, továbbá a beleélési képességet, az igényességet, a hangulat kifejezésének képességét* fejlesszem gyermekeimnek, a szülő, családtag öntevékeny együttműködésével. Borzasztóan **büszke vagyok**, hogy roma származású édesanyakkal együtt tudtam megvalósítani egy hangulatában érzelmgazdag, egyben játékos, önfeledt, hagyományosnak egyáltalán nem mondható, csodás anyák napi ünnepséget.

Kökényesiné Mocsár Erika
óvodapedagógus
Hajdúhadházi Városi Óvoda

Konzulensek tollából

Mi magunk legyünk a változás!

*„Mi magunk legyünk a változás,
amelyet látni szeretnénk a világban.”*
(Mahatma Gandhi)

Az EFOP-3.1.3-16-2016-00001 azonosítójú kiemelt projekt záró szakaszához érkezünk. Az együtt eltöltött idő és a közösen végzett munka **mindannyiunk számára meghatározó volt**. *Hálás vagyok*, hogy részese lehetek és lehettem ennek a nagyszerű feladatnak. A projektben végzett konzulensi munka „kiteljesedését” jelentette számomra a csoportos találkozókon az **esetmegbeszélés**. Egészségfejlesztő mentálhigiénés szakemberként nagyszerű lehetőséget láttam abban, hogy a hozott esetek, problémák

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

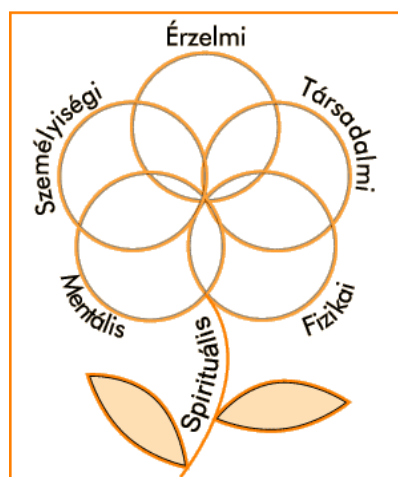
Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

kezelésekor az „itt és most” helyzet érvényesülni tudjon. A szerepem mottója lehetne akár a *„Kétszer nem lépsz ugyanabba a folyóba.”* Hérakleitosz örökérvényű megállapításában az örök változás szólal meg, ilyen a folyó.

Az ugyanolyan élet akkor lesz a miénk, ha megtöltjük, akkor fogjuk értékesnek találni, ha **jó értéket adó** dolgokkal töltjük meg. Mindig mindenkinek az a legnagyobb probléma, amiben éppen van. Nem azért, mert nem létezik nagyobb gond a világon, hanem azért, mert éppen most erre kell megoldást találnunk. A sablonok alkalmazása nem lehetséges. Az esetek megbeszélésekor a sokszínűségre, a sokoldalú megközelítésre helyeződött a hangsúly. Az *„emberi dimenziók”* – önépítő erő, személyközpontú megközelítés került a fókuszpontba. Mai álláspont szerint az **egészségnek fizikai, mentális, érzelmi, személyiséggel kapcsolatos, társadalmi (társas, szociális), valamint spirituális** dimenziói vannak. Ahogy az alábbi ábrán látható **virágmodell** is mutatja, mindezek szoros kölcsönhatásban állnak egymással (McLain 1997). A fizikai egészség az emberi test működéséhez, a testrészek egészségéhez kapcsolódik.

Egészség-virágmodell

A **mentális egészség** fogalomkörébe tartozik, hogy milyen forrásokból szerezzük információinkat, hogyan használjuk fel azokat az egészségünket érintő tevékenységünkben és döntéseinkben. Az **érzelmi egészség** azzal kapcsolatos, hogy milyen mértékben vagyunk képesek kifejezni érzelmeinket, mennyire értjük meg saját érzéseinket és másokéit. A **személyiséggel kapcsolatos egészség** arra vonatkozik, hogy milyen embernek látjuk magunkat, mit szeretnénk elérni, milyen az értékrendünk, mik a céljaink, és hogyan képzeljük el, illetve valósítjuk meg önmagunkat.

A **társadalmi egészség** körébe tartozik, ahogyan magunkat, mint egyéneket látjuk, ahogyan a társadalom tagjaival együttműködünk, és hogy milyenek emberi kapcsolataink, viszonyaink. A **spirituális egészség** létfontosságú az általános egészség szempontjából,

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

mert integrálja az egészség többi dimenzióját. Lényege abban fejeződik ki, hogy mi érdekel bennünket mélyen, és hogyan viszonyulunk a dolgokhoz.

A családi szocializáció

A személyiségfejlődés és a szocializáció korai szakaszának legfontosabb terepe a család, melynek hiányát a legfejlettebb családpótló ellátások sem képesek kompenzálni.

A család *örömteli, védelmező, bensőséges* körülményeket biztosít a fejlődő testnek és léleknek, **életre szóló hatást** gyakorolva az egyén kompetencia-érzetére, jólétére, testi-lelki-mentális egészségére. De ahogyan a fénynek van árnyéka, úgy a diszfunkcionális családok „mérgező” atmoszférájából kikerülő gyermeket „túlélőnek” kell tekintenünk, a szó legprimérből értelmében, ahogyan azt egy katasztrófa, vagy háború túlélői esetében tesszük. A világhírű családterapeuta, *Virginia Satir* szerint, a család a világ mikrokozmosza, *„Így ha a világot akarjuk megérteni, tanulmányoznunk kell a családot: hiszen a hatalom, intimitás, autonómia, bizalom és kommunikációs készségek olyan létfontosságú témák, melyek meghatározzák, hogyan élünk a világban. Ha megváltoztatjuk a családot, a világ változik”* (Satir 1999).

Mentálhigiénés szemszögből az volt az elképzelésem, hogy apró lépéseket tegyek a szemléletformálásban, kiemelve a *megváltozott pedagógusszerep* jelentőségét.

A **pedagógiai mentálhigiéné** olyan szemlélet, amelynek érvényesülése eredményezi, hogy az óvodai élettér, az ott kialakuló viszonyok, kapcsolatok segítsék az ott élők *lelki egészségének védelmét*. Fontosnak tartottam, hogy azok a kollégák, akik tudatosan vagy ösztönösen mentálhigiénés értelemben jól végzik a dolgukat, valóban *megerősítést* kapjanak, s lássák, hogy amit tesznek, az a lelki egészség szempontjából miért jó.

A különböző élethelyzetekhez, a szakmai „vívódások”, a leterheltségből adódó és ehhez kapcsolódó *mentálhigiénés problémák bemutatása és kezelésük volt a szándékom*. Szupervizori támogatás, mentorálás, konzultációs lehetőség biztosítása keretében történt mindez. Lelkes és összetartó közösséggel volt szerencsém dolgozni, **csodálattal tölt el a kitartásuk, a példaértékű szakmai tudásuk**. Problémaérzékenyek, vidám, jó hangulatú, nyitott, együttműködő, a résztvevők közötti kommunikációban is **igényes, egyéni többlettudással rendelkező** csoport a miénk.

A személyes látogatások őszinte megbeszéléseket eredményeztek. Azt gondolom, hogy a csoportban kialakult mély emberi kapcsolatok a jövőben is megmaradnak, és már a „*holnapnak*” szólnak.

Gortka Ferencné
ZA01 csoport konzulense

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Megismételhetetlen élményem, örök emlékem

2020. június 9-én, a **BA03** csoport záró összejövetelén, azokra a kérdésekre válaszolva, hogy „Mit adott nekünk ez a projekt?“, „Mit kaptunk egymástól?“, az alábbi közös rajz született.

A következő szavak és kifejezések szerepelnek rajta (szó szerint idézve):

Érzékenyítés; szeretet, törődés, Egymásra figyelés; ötletek, tudásmegosztás; Nagyító; Tükör; Csip-csirip; „Ülj ide mellém”; másik intézményből ötletek, dekoráció, egymástól tanulás; Miért? Mögé!; „Meg tudod csinálni!”, „Hiszek Benned!”; Átélt sikerek, visszajelzések, amik boldogságot okoztak; Gyökerek és szárnyak!; Tudás; Bátorság; Szabadság; Változás, Új módszerek; HIT a munkámban, emberekben; Izgalmas szakmai anyagok; Tanulás; Óvoda-iskola átmenet; MÁS SZEMMEL LÁTOM A VILÁGOT.

Köszönöm, hogy végezhettem a konzulensi tevékenységet, sok szép élménnyel, őszinte, mély emberi beszélgetésekkel, szakmai tudásokkal gazdagodtam általa, és töltkeztem belőle.

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.

Tel: + 36 1 374 2100

E-mail: info@oh.gov.hu

Köszönetemet és hálámat fejezem ki a **projekt vezetése, az összes benne dolgozó kolléga** felé a felkészítésekért, a sokrétű háttértámogatásért, valamint **Sulyokné Madarász Kinga** vezető konzulens összefogó tevékenységeiért, iránymutatásaiért.

Nagyon jó érzéssel tölt el, hogy a **dunántúli konzulensi csapat** tagja lehettem, s *köszönöm a vidám hangulatot, a közös gondolkodást, a jó ötleteket, a mindenkori vendéglátást.*

Romváryné Horváth Gyöngyi
konzulens